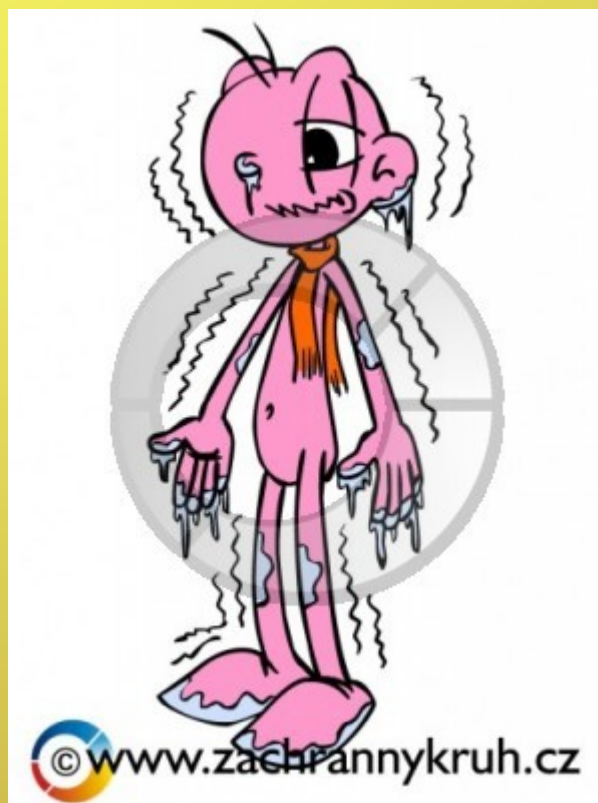

Poranění chladem, neúrazové urgentní stavy – diabetes

Barbora Čiklová
Lucie Kováčová
Marta Veselková

Poranění chladem

- Lokální – omrzliny
- Celkové - podchlazení

<http://www.zachrannykruh.cz/omrzliny.html>

<http://ioutdoor.cz/uzitecne/pozor-na-omrzliny/>

Omrzliny

- Poškození tkáně, které je způsobeno chladem
- Teplota vzduchu pod bodem mrazu, nízká vlhkost vzduchu
- Smáčivost drobných cévních kapilár → ucpání krevní sraženinou
- Důsledky: amputace prstů nebo jiných okrajových částí těla

Omrzliny - projevy

- Tkáň bledá, voskově bílá, mohou se objevit modré skvrny, puchýře, tkáň může zčernat
- Pálení, bodavá bolest → ztráta citlivosti, bílá kůže
- Není třeba znát stupně omrzlin

Omrzliny – první pomoc

- Zabránění dalšímu ochlazování, přesun postiženého do závětrí, nahrazení oděvu
- Sundat prsteny, postižené části obnažit, pokud je to možné
- Velmi pomalu dotyčného zahřívát (horké nápoje, teplá koupel – 40°C), zahřívání nesmí působit bolest; zahříváme jen pokud znovu nerozmrzne
- Dle rozsahu a hloubky sterilní krytí, fixování
- Puchýře nikdy nepropichovat
- Kontrola životních funkcí, protišoková opatření – 5T
- Dle rozsahu volat 155, transport, pokud je to možné
- Netřít omrzlé plochy, neohřívát přímým teplem

Celkové podchlazení

- Tělesná teplota nižší než 35 °C, hraniční tělesná teplota je 28 °C
- Teplota mezi 28 až 29 °C – fibrilace srdečních komor
- Chladné okolí, vítr účinek násobí
- Pokles tělesné teploty – zpomalení životních funkcí

Celkové podchlazení - fáze

- Svalový třes, studená, bledá, suchá kůže
- Třes mizí, nepřiměřené chování, pomalé, apatické, bezvědomí
- Zpomalení tepové a dechové frekvence, srdeční zástava

 © www.zachrannykruh.cz

<http://www.zachranny-kruh.cz/kluk-se-trese-zimou-v-dece.html>

Celkové podchlazení – první pomoc

- Teplý nápoj, čokoláda – pouze při vědomí
- Tepelný komfort – izolovat od země, přikrýt, zahřát tělesným teplem
- Nastupuje-li druhá fáze, s pacientem nehýbeme
- Volání 155
- Sledování základních životních funkcí

Urgentní neúrazové stavy – diabetes mellitus (cukrovka)

Diabetes mellitus = cukrovka

- Porucha metabolismu sacharidů, chybí hormon inzulin nebo na něj tělo nereaguje

Inzulin

- Hormon
- **Snižuje** hladinu cukru v krvi

Glukagon

- Hormon
- **Zvyšuje** hladinu cukru v krvi

Nízká hladina cukru v krvi (hypoglykemie)

Příčiny

- Při nadměrné fyzické zátěži
- Při podání větší dávky inzulínu než je potřeba
- Při dlouhodobém hladovění
- Při podchlazení
- Při požití alkoholu

Stav se vyvíjí velmi rychle

**NORMÁLNÍ HLADINA
CUKRU V KRVI**

**NÍZKÁ HLADINA
krevního cukru**

Nízká hladina cukru v krvi (hypoglykemie)

Příznaky

- Neklid
- Pocit hladu
- Podrážděnost
- Nesoustředěnost
- Zmatenost
- Bušení srdce a zrychlený puls
- Studený pot a bledá kůže
- Třes rukou a nohou
- Až ztráta vědomí

Celková slabost

První pomoc při nízké hladině cukru v krvi

Je pacient při vědomí?

- ANO

Postižený musí být schopen vzít si kostku cukru sám!

- kostka cukru (možno 3 – 5 kostek)
  - sladký nápoj (např. Coca-Cola, džus)
  - pokud není nápoj nebo cukr ⇒ jakékoliv jídlo
- } následně jídlo

- kontrolujeme životní funkce (puls, dech, vědomí)

- je-li potřeba ⇒ voláme ZZS

- číslo?

155

První pomoc při nízké hladině cukru v krvi

Pokud je pacient léčený diabetik (diabetický průkaz)

⇒ měl by mít u sebe **injekční přípravek** (glukagon)

⇒ **aplikujeme do svalů**

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:GlucaGen.jpg>

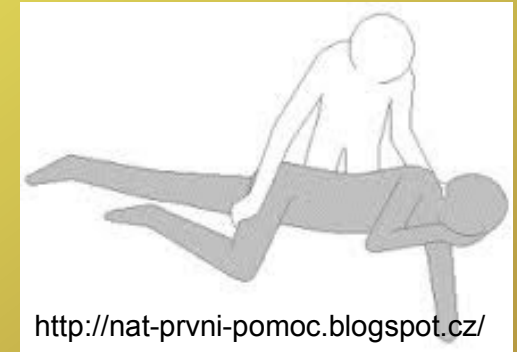

<http://www.novinky.cz/zena/zdravi/209625-velmi-nenapadne-priznaky-jez-mohou-upozornit-na-cukrovku.html>

První pomoc při nízké hladině cukru v krvi

Je pacient při vědomí?

- NE, ale dýchá
  - pokud potřebujeme odejít, uložíme postiženého do stabilizované polohy
  - voláme ZZS
  - kontrolujeme životní funkce
- NE a nedýchá
  - voláme ZZS
  - resuscitace

<https://www.youtube.com/watch?v=hICKEfL8kFI>

Vysoká hladina cukru v krvi (hyperglykemie)

Příčiny

- Různé infekce
- Stresové situace
- Vynechaná dávka inzulínu
- Nezjištěná cukrovka
- Nedodržení diety

Stav se vyvíjí pomalu (hodiny až dny)

Vysoká hladina cukru v krvi (hyperglykemie)

Příznaky

- Žízeň
- Únava, spavost, apatie
- Nevolnost, pocit na zvracení, zvracení
- Bolesti hlavy a břicha
- Nadměrné močení
- Páchnoucí dech (aceton) – nesplést s opilostí!
- Nízký krevní tlak
- Teplá a suchá kůže
- Až bezvědomí

První pomoc při vysoké hladině cukru v krvi

Je pacient při vědomí?

- ANO
  - voláme ZZS
  - podáváme neslazené nápoje (např. čaj)
  - kontrolujeme životní funkce

- NE, ale dýchá
  - Pokud potřebujeme odejít, uložíme postiženého do stabilizované polohy
  - voláme ZZS
  - kontrolujeme životní funkce

Zdroje

- BÁRTOVÁ, Petra et al. *První pomoc pro učitele středních škol (s využitím pro ZŠ - II. stupeň)*. 1. vydání. Pardubice: CENTRUM celoživotního vzdělávání Jezerka o.p.s., 2014. ISBN 978-80-260-6334-6.
- První pomoc - Poranění chladem [online], Metodický materiál k výuce první pomoci [cit. 2016-04-13]. Dostupné z: http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/fsps/ps08/first_aid/web/pdf/07_poskozeni_chladem.pdf
- KELNAROVÁ, Jarmila et al. *První pomoc II: pro studenty zdravotnických oborů*. 2. přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, a.s. 2013. ISBN 978-80-247-4200-7.